

Groter denken, kleiner doen – 3^e tussentijds bericht (juni 2021)

Mensen met psychische kwetsbaarheid anders in beeld

Stand van zaken

We zijn nu halverwege het (project)jaar aardig op dreef. In dit 3^e tussentijdse bericht weer aandacht voor de twee onderdelen: verhalen van en cijfers over mensen. Beiden zijn belangrijk en ons doel is dat ze elkaar dichter gaan raken dan nu vaak het geval is

Deelproject 1: 'dichter bij de burger'

Vorige keer berichtten we al dat er zeven kwartiermakers op verschillende plekken in het land onderweg waren. We kunnen ondertussen wat concreter worden, het gaat om: Zwolle, Amsterdam, Groningen, Veenendaal, Utrecht, Roermond en Hoorn. Op die plekken worden door lokale mensen bijeenkomsten georganiseerd met heel verschillende burgers om hun verhalen te horen, op te tekenen en als kennisbron te gebruiken naast reeds bestaande cijfers.

Deelproject 2: cijfers over burgers

Deze keer dus meer aandacht voor die cijfers. Vaak wordt er gesproken over 'monitoring': een woord dat de indruk wekt dat er constant wordt meegekeken ('gemonitord') bij wat iemand doet. Dat mag dan wellicht in sommige landen zo zijn, het is niet wat wij willen. We willen vooral een beeld krijgen van hoe het psychisch en sociaal met burgers gaat, zodat mocht dat nodig zijn, actie kan worden ondernomen. Niet elk signaal vereist actie, en niet elke actie heeft eerst een signaal nodig. Terwijl er driftig over beleid wordt vergaderd, ondernemen burgers gelukkig zelf ook gewoon dingen.

Het is dus belangrijk onderscheid te maken tussen verschillende soorten cijfers en de mogelijke signaalfunctie die ze hebben. En wat daarmee zou moeten gebeuren – ofwel welk doel ze dienen. Op de volgende pagina van dit bericht lichten we dat nader toe.

Wie?

Onze begeleidingsgroep bestaat uit mensen die zelf de nodige ervaring hebben in hun professionele en eigen leven, en zoeken naar alternatieve wegen: [Jan Kremer](#), [Nanette Waterhout](#), [Quinta Ansem](#), [Floor Scheepers](#), [Hans Martin Don](#), [Jos van der Lans](#) en [Pauline Meurs](#) (adviseur). In iedere nieuwsbrief stelt één van hen zich nader voor. Projectleiders zijn [Bauke Koekkoek](#) en [Hans van Eeken](#).

Quinta Ansem: Zojuist heb ik samen met Kitty Jurrius een boek afgerond met als titel 'Ervaringsdeskundige dat bèn je, diversiteit in ervaringsdeskundigheid vanuit twee hoofdstromingen belicht'. In mijn bijdrage aan dit project kijk ik vooral naar het verbinden van de leefwereld van systemen met de systemen van leefwerelden. Wil je meer weten over mij, neem dan eens een kijkje bij mij idee voor alternatieve opvang voor 'tussen wal en schip' mensen: <https://onskantelhuis.nl/kantelaar/>.

Meer info vind je [hier](#)

Reageren kan [hier](#)

Een beeld van mensen via cijfers?

We hebben in ons land hoogwaardige administratieve systemen – soms tot ergernis van velen. Maar dat betekent ook dat we veel kunnen meten. Of we het goede meten weten we vaak niet zeker. Daarom meten we vaak vooral veel. Veel verschillende dingen die iets zouden kunnen zeggen over de werkelijkheid. Hieronder een kort beeld van soorten cijfers.

Rond psychische problematiek houden we allerlei *gebeurtenissen* bij: bv. hoeveel suicides er plaats vinden, hoeveel verwijzingen naar gespecialiseerde zorg, hoeveel mensen met ‘verward gedrag’ bij politie geregistreerd worden, hoe druk het is in de daklozenopvang etc. Zulke cijfers komen overal (zorginstellingen, gemeenten, politie etc.) vandaan en zijn soms strijdig met elkaar. Cijfers over gebeurtenissen hebben we vaak voor het hele land en dus in grote aantallen. Of ze echt iets zeggen over de burgers is de vraag: we weten niet over welke mensen het gaat én ze raken vaak slechts aan één stukje van iemands leven.

Soms volgens we nauwgezet een *groep mensen* die we met naam en toenaam kennen. Die groep is vaak relatief klein (tientallen of honderden) en er iets is mee aan de hand: het zijn mensen die door de regio, het land of het zorgsysteem ‘zwerven’ of mensen met grensoverschrijdend of crimineel gedrag. Via gegevens uit (zorg)systemen weten we iets over waar ze zijn en wat ze doen. Hoe het met ze gaat en wat ze drijft weten we vaak niet. Een belangrijk verschil met de gebeurtenissen-cijfers is dat we hier wel weten welke mensen achter de cijfers zitten. De *mensen* zijn hier dus het vertrekpunt.

Een derde cijfervariant gaat over buurten, wijken, gemeenten en regio's – *geografische eenheden* dus. We kunnen veel in beeld brengen over de mensen die daar wonen: hoe oud ze zijn, wat hun inkomen is, of ze werken, of ze gebruik maken van sociale voorzieningen, of ze zich veilig voelen etc. Ook deze cijfers zeggen niet echt iets over hoe het met mensen gaat maar ze geven wel grove informatie. We weten namelijk inmiddels dat het niet hebben van werk of een prettige woonomgeving kan bijdragen aan het ontstaan van psychische problematiek. Maar er spelen nog veel meer factoren mee dus voorzichtigheid is geboden. Deze cijfers zijn voor heel Nederland beschikbaar maar alleen op niveau van geografische eenheden – over welke mensen het gaat, dat weten we niet.

We hebben op dit moment dus cijfers over:

- *gebeurtenissen* die iets met psychische problematiek te maken hebben (hele land)
- selecte *groepen mensen* met wie iets bijzonders aan de hand is (enkele kleine groepen)
- *geografische eenheden* met bepaalde sociale en economische kenmerken (hele land)

In de media horen we vooral over de eerste cijfervariant, de gebeurtenissen. Vaak met uitroeptekens: 10% meer suicides!, wachtlijsten langer!, 100 plekken te kort in de opvang! Over de tweede variant horen we heel soms iets, bijvoorbeeld over de Amsterdams ‘Top 600’. De derde variant komt wat vaker terug: ‘verschillen in inkomen groot tussen gemeenten in Friesland’ of ‘leefbaarheid nieuwbouwwijken laat te wensen over’. In de media is het overigens vooral slecht nieuws dat we lezen en horen.

Het is verleidelijk om alle cijfers op één hoop te gooien en te doen alsof we dan heel veel weten. Maar dat is onverstandig. De cijfervarianten zijn namelijk niet onderling inwisselbaar en alleen voor een specifiek doel te gebruiken. Over die **doelen** volgende keer meer...